

DEBAT CIUTADÀ (XLVI): L'ESTAT DE L'EDUCACIÓ A BALEARS (XI)

UN INICI DE CURS POLÈMIC I CALENT

Tradicionalment, *Quaderns Gadeso* publica un número dedicat a l'educació coincidint amb l'inici del curs escolar. La publicació sol contenir les opinions ciutadanes sobre les fortaleses i debilitats del sistema educatiu, els principals problemes detectats i els possibles camins de millora. No obstant, el començament del curs 2013-2014 se presenta, com resa el títol, polèmic i calent, degut a les mesures aplicades pel Govern Bauzá (principalment el Tractament Integrat de Llengües) i per la consegüent vaga indefinida convocada pels docents de la nostra comunitat el proper dia 16 de setembre.

Sempre és trist que, en qualsevol tema, no sigui possible dialogar, discutir i arribar a consensos, encara que siguin de mínims. Però si parlem d'educació la cosa és molt més greu i preocupant, doncs se tracta del futur dels nostres nins i joves i, per tant, del nostre com a societat.

Al llarg d'aquest Quadern especial prendrem el pols a la percepció ciutadana sobre la vaga de docents i sobre el famós TIL i altres mesures del Govern. Com veureu, els resultats més significatius s'ofereixen desglossats per illes i, donada la disparitat d'opinions, pel record de vot a les autonòmiques de 2011.

Mostra: 900 entrevistes
Error màxim: +-3,3%.
Nivell de confiança: 95,5%
Treball de camp: setembre 2013

El programa electoral del Partit Popular recollia que, en cas de governar, se donaria als pares llibertat d'elecció de llengua vehicular i un impuls a l'aprenentatge d'un tercer idioma. La concreció d'això ha estat el Tractament Integrat de Llengües, comunament conegut com a TIL, que estableix una educació en castellà, català i anglès en igualtat de condicions per tal d'assolir que els alumnes les dominin quan acabin la seva escolarització.

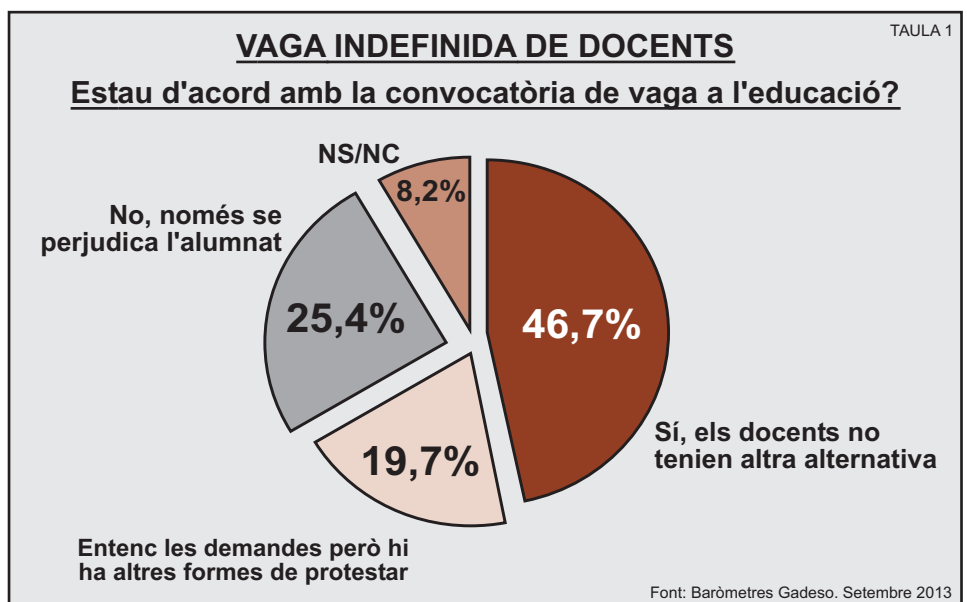
La polèmica no s'ha fet esperar i molts han alçat les seves veus defensant-lo (necessitat de canviar de model) o criticant-lo (atac al català, precipitada aplicació...). La gran majoria dels docents s'hi han mostrat contraris i a causa, segons ells, de l'enrocament del Govern i de la impossibilitat d'arribar a un consens, han convocat una vaga indefinida per l'inici d'aquest curs.

A la taula número 1 teniu reflectida

l'opinió ciutadana sobre aquesta vaga a l'educació. Com podeu veure, gairebé un 47% dels ciutadans i ciutadanes de les illes estan d'acord amb la convocatòria, afirmant que els docents no tenien altra alternativa per fer sentir la seva disconformitat. Ben al contrari, un 25,4% s'hi ha posicionat en contra, amb l'argument que els principals afectats de no iniciar el curs amb normalitat seran els alumnes balears.

I al mig s'hi situa un 20% que assegura entendre i compartir les reivindicacions dels mestres i professors però que considera que hi ha altres maneres de protestar potser no tan perjudicials per als nins i joves estudiants.

En qualsevol cas, aquest és un resultat global: com veurem en les pàgines següents, les opinions varien depenent de l'illa de residència i, sobretot, per record de vot a les eleccions autonòmiques de fa dos anys.

VAGA EDUCATIVA: PERCEPCIONS CIUTADANES

En el moment de la publicació d'aquest Quadern, tot indica que la vaga indefinida convocada al sector educatiu no universitari serà una realitat en l'inici del curs a Balears. A la pàgina anterior se reflectia que una majoria dels ciutadans s'hi mostra favorable, si bé aquest global varia en funció de diversos factors. Aquí també s'analitzen el probable seguiment i les conseqüències que pot tenir la vaga educativa.

Estau d'acord amb la convocatòria de vaga a l'educació?

TAULA 2

(per illes i per vot anterior)

Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera		PP	PSOE	MÉS	Altres*
46%	55%	42%	48%	Sí, els docents no tenien altra alternativa	5%	59%	82%	61%
18%	25%	20%	22%	Entenc les demandes però hi ha altres formes de protestar	11%	28%	12%	22%
27%	18%	27%	24%	No, només se perjudica l'alumnat	73%	10%	1%	8%
9%	2%	11%	6%	NS/NC	11%	3%	5%	9%

Font: Baròmetres Gadeso. Setembre 2013

*Inclou vot a candidatura, en blanc i no votant

La taula superior mostra que els menorquins són els que se mostren més favorables a la vaga educativa, argumentant que no quedaven més alternatives, mentre que a Eivissa és on s'enregistra un percentatge més baix de suports. Precisament a la pitiusa major, juntament amb Mallorca, és on hi ha més persones contràries a la convocatòria.

Com és lògic, entre els votants del Partit Popular el rebuig a la vaga és majoritari, sota la premissa que només se perjudica l'alumnat. Per contra, els que a les passades eleccions donaren el seu suport al que actualment s'anomena Més recolzen de manera contundent la convocatòria dels mestres i professors.

Per altra banda, hem volgut demanar a la ciutadania quin

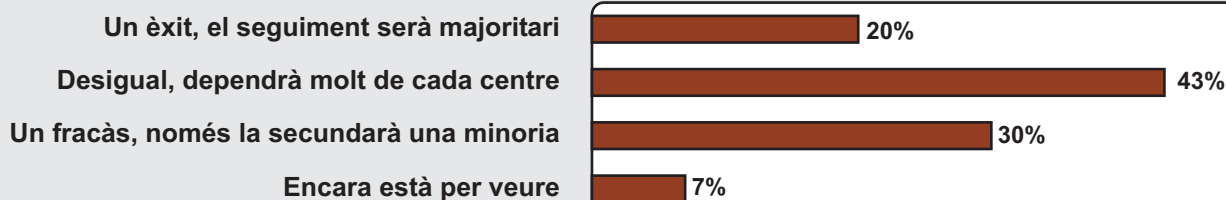
creu que serà el seguiment de la vaga. La taula número 3 mostra que només dos de cada deu balears opinen que serà un èxit, enfront d'un 30% que considera que només la secundarà una petita minoria i que, per tant, serà un fracàs. No obstant, la majoria dels enquestats creu que el seguiment serà desigual i que dependrà molt de cada centre.

Pel que fa a les conseqüències, se pot afirmar que les expectatives no són gaire elevades, doncs un 44% està convençut que, independentment de com vagi la vaga, el Govern seguirà amb el seu full de ruta previst, sense aplicar canvis substancials. Per part seva, aproximadament un terç de la ciutadania creu que l'executiu se mostrarà més obert al diàleg, almanco en alguns temes. Només un 12% afirma que Bauzá haurà de rectificar.

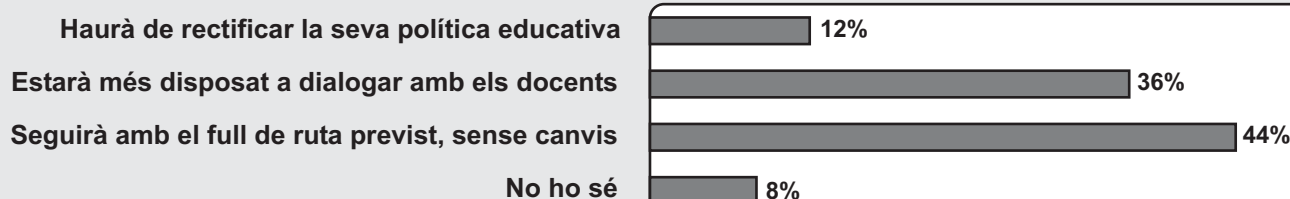
SEGUIMENT I CONSEQÜÈNCIES DE LA VAGA

TAULA 3

QUIN CREIEU QUE SERÀ EL SEGUIMENT DE LA VAGA?

DESPRÉS DE LA VAGA DE DOCENTS, EL GOVERN...

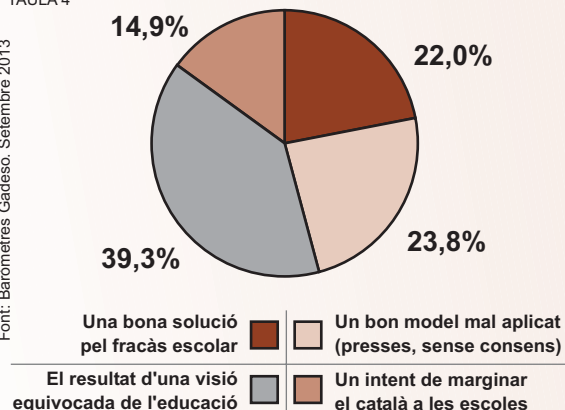

VALORACIONS DEL TIL I ALTRES MESURES

Segons la vostra opinió, el TIL és...?

TAULA 4

Font: Baròmetres Gadeso. Setembre 2013

La gràfica adjunta deixa clara la divisió existent entre la ciutadania pel que fa al Tractament Integrat de Llengües. El 22% que hi està a favor sense objeccions creu que és una bona solució pel fracàs escolar, mentre que quasi un 24% opina que és un bon model però que s'ha aplicat malament, sense cercar el consens i amb una excessiva urgència. Ben al contrari, quatre de cada deu illencs afirmen que el TIL és el resultat d'una visió equivocada de l'educació i un restant 15% el considera principalment un intent del Govern per marginalar el català a les escoles de Balears.

Per illes, de nou Menorca és la més crítica amb aquest decret de trilingüisme, que rep més suports a les altres illes. Si desglossam els resultats per vot anterior, podem veure com els votants populars són els que més el recolzen (encara que hi hagi un 34% que no estigui d'acord amb la seva aplicació) i els socialistes i econacionalistes els que el rebutgen amb més força.

Segons la vostra opinió, el Tractament Integrat de Llengües (TIL) és...?

TAULA 5

(per illes i per vot anterior)

Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera		PP	PSOE	MÉS	Altres*
22%	18%	24%	19%	Una bona solució pel fracàs escolar	62%	2%	0%	10%
25%	20%	25%	29%	Un bon model mal aplicat (presses, sense consens)	34%	23%	3%	21%
39%	41%	39%	33%	El resultat d'una visió equivocada de l'educació	1%	60%	46%	52%
14%	21%	12%	19%	Un intent de marginalar el català a les escoles	3%	15%	51%	27%

Font: Baròmetres Gadeso. Setembre 2013

*Inclou vot a candidatura, en blanc i no votant

Els convocants de la vaga han volgut deixar clar que, si bé el TIL és la punta de llança, la seva lluita no acaba en el decret, sinó que també protesten per altres mesures i retallades aplicades pel Govern Bauzá. Observant la taula inferior, podem deduir que la ciutadania tampoc està molt d'acord amb aquestes actuacions.

les dues mesures que més rebuig generen entre la població illenca. Tampoc se mostren gens favorables a l'obertura d'expedient a tres directors d'instituts de Menorca, si bé un terç dels enquestats acceptava que desconeixia aquest assumpte.

La disminució de mestres de suport i d'atenció a la diversitat i l'augment de les ràtios d'alumnes per professor, aplicades amb l'argument de l'estalvi i de la reducció del dèficit, són

Per últim, la Llei de convivència i autoritat del professorat que ha presentat el Govern és recolzada per un 32% de la població, mentre que un poc més de la meitat s'hi posiciona en contra.

TAULA 6

ALTRES MESURES ADOPTADES PEL GOVERN BAUZÀ

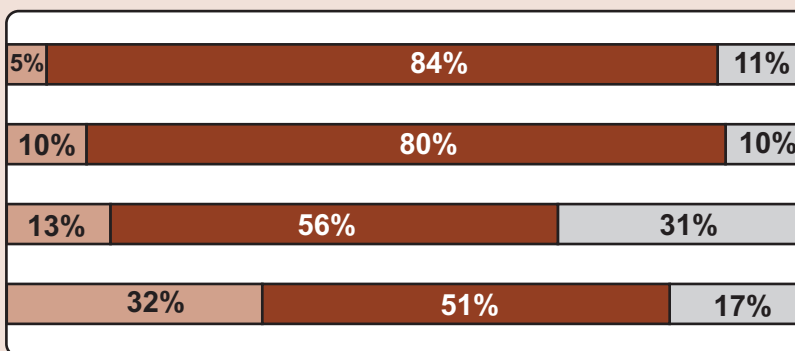
Grau d'acord entre la ciutadania

Disminució dels mestres de suport i d'atenció a la diversitat

Augment de les ràtios (més alumnes per aula)

Obertura d'expedient a tres directors d'instituts de Menorca

Llei de convivència escolar i autoritat del professorat

D'acord En desacord No opina

Font: Baròmetres Gadeso. Setembre 2013

EDUCACIÓ: AUGMENTA LA IMPORTÀNCIA...

Com fem habitualment en els Quaderns de temàtica educativa per conèixer realment les percepcions dels ciutadans de Balears, analitzam quin grau d'importància atorguen a l'educació i en quina mesura hi estan satisfets, i més en una època de crisi que ha provocat el retorn al sistema educatiu de molts de joves que havien abandonat les aules en la cerca d'un futur millor.

TAULA 7

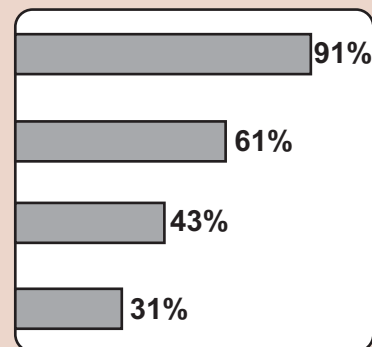
IMPORTÀNCIA PER ILLES

Mallorca	6,8 ↑
Menorca	7,3 ↑
Pitiüses	6,3 ↑
BALEARS	6,8 ↑

Font: Baròmetres Gadeso. Setembre 2013

FACTORS DETERMINANTS

- Una bona formació millora les possibilitats de trobar un lloc de feina
- L'educació és imprescindible per al desenvolupament personal
- L'educació és necessària per aprendre a conviure amb els altres
- L'educació permet desenvolupar el valor de l'esforç

La situació actual de crisi socioeconòmica ha influït en l'augment de la importància que atorguen les famílies a l'educació. Aquest augment s'observa a cada una de les illes de la nostra comunitat. Les famílies consideren, de manera majoritària i cada cop amb més intensitat, que una bona formació és imprescindible, si bé no per garantir,

sí per millorar les **possibilitats d'accedir a un lloc de feina estable i de qualitat** (un 91% així ho creu). Altres factors determinants de l'increment de la importància, encara que en menor mesura, són el **desenvolupament personal**, la capacitat per **conviure i respectar els altres** i la posada en valor de la **cultura de l'esforç**.

... I LA SATISFACCIÓ CONTINUA A LA BAIXA

I també des de ja fa uns anys, el grau de satisfacció dels ciutadans i ciutadanes de Balears envers el sistema educatiu experimenta una continua baixada, situant-se enguany, i utilitzant termes escolars, molt per sota de l'aprovat. Igualment com hem fet amb la importància, s'analitzen els factors que més han influït en aquesta disminució de les valoracions.

TAULA 8

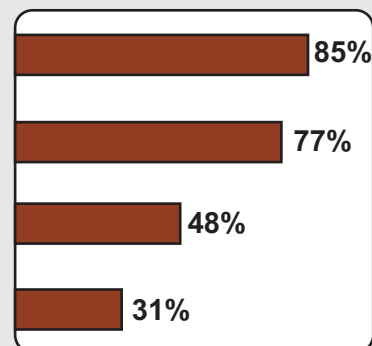
SATISFACCIÓ PER ILLES

Mallorca	3,9 ↓
Menorca	4,2 ↓
Pitiüses	3,9 ↓
BALEARS	3,9 ↓

Font: Baròmetres Gadeso. Setembre 2013

FACTORS DETERMINANTS

- No sempre el que s'ensenya a l'escola és útil a la vida laboral
- Problemes estructurals: massificació, disciplina, fracàs escolar...
- La manca de voluntat política per arribar a un consens estratègic
- Els mestres no s'impliquen en la formació de l'alumnat

Com es pot deduir del que hem vist fins ara, en època de crisi les famílies tendeixen a veure l'educació com una eina per accedir al món laboral i obtenir un treball estable i lluny de la precarietat. Així doncs, el principal motiu de l'escassa valoració observada és la **manca de relació entre el que s'apren durant el període formatiu i el que**

s'exigeix en el mercat de treball. Després hi apareixen la **problemes estructurals com la massificació o el fracàs escolar** i, en tercer lloc, enguany apareix amb força un nou factor: la manca de voluntat política per arribar a consensos i solucionar els punts febles del sistema educatiu. Una crida clara als nostres representats.